UiO : Institutt for filosofi, idé- og kunsthistorie og klassiske språk
Det humanistiske fakultet

Eksternpanel, ansatte, studenter,
interessert offentlighet

Dato: 4. mars 2021

Periodisk egenevaluering av masterprogrammet i klassiske språk[1] 2014-2021

Alle studieprogrammer ved HF skal periodisk evalueres hvert sjette år. I 2020 sto blant annet masterprogrammet i klassiske språk for tur, og arbeidet med evalueringen ble påbegynt våren 2020. Arbeidet ble imidlertid satt på vent da samfunnet stengte ned pga. Covid-19 i mars 2020. Derfor gjennomføres evalueringen først nå, våren 2021. Masterprogrammet ble evaluert forrige gang i 2014. Evalueringsperioden er derfor 2014-2021.

Som det fremgår av vår egenevaluering, er vi allerede i gang med en revisjon av både årsenheten i antikkens kultur og bachelor- og masterprogrammet i klassiske språk. Vi tar sikte på å implementere endringene i programmene fra og med høstsemesteret 2022.

Han Lamers[2]
Programleder

Mari Hertzenberg
Programkonsulent

[1] Fram til og med studieåret 2015/2016: «Masterprogrammet i antikk kultur og klassiske språk».
[2] Dette dokumentet bygger videre på tekster som ble laget av tidligere programledere Silvio Friedrich Bär (2018-2020) og Eirik Welo (2020) i samarbeid med Mari Hertzenberg.

Postadresse: Postboks 1020, Blindern, 0315 Oslo
E-post: henvendelser@ifikk.uio.no
www.hf.uio.no/ifikk
Telefon: + 47 22 85 69 11
Telefaks: + 47 22 85 75 51

Oppbyggingen av studieprogrammet

Masterprogrammet er delt inn i to studieretninger, én for latin og én for gresk. Studentene søker direkte til en av studieretningene når de søker opptak.

Studieretning for gresk er bygget opp av følgende obligatoriske emner:

- ANT4502 – Prosjektutvikling og introduksjon til antikkforskning
- GRE4101 – Gresk grammatikk III
- GRE4102 – Gresk paleografi og edisjonsfilologi
- GRE4190 – Masteroppgave i gresk

Resten velges blant tekst-/språkemner i gresk på masternivå. Studentene kan også velge blant følgende antikk-emner:

- ANT4301 – Moderne litteraturteorier og antikke tekster
- ANT4302 – Ancient Theories of Literature
- ANT4510 – Theory and History of Classical Philology
- ANT4600 – Digital methods in classical philology
- ANT4900 – Praksisemne for masterprogrammet i klassiske språk.

Studieretning for latin er bygget opp av følgende obligatoriske emner:

- ANT4502 – Prosjektutvikling og introduksjon til antikkforskning
- LAT4101 – Latinsk grammatikk III
- LAT4190 – Masteroppgave i latin

Resten velges blant tekst-/språkemner i gresk på masternivå. Studentene kan også velge blant følgende antikk-emner:

- ANT4301 – Moderne litteraturteorier og antikke tekster
- ANT4302 – Ancient Theories of Literature
- ANT4510 – Theory and History of Classical Philology
- ANT4600 – Digital methods in classical philology
- ANT4900 – Praksisemne for masterprogrammet i klassiske språk.

Studiets læringsmål og måloppnåelse

Studiets læringsmål er definert på nettsiden «Hva lærer du?» for studiet på følgende måte:

En kandidat med mastergrad i klassiske språk:

Kunnskap

- har solide språklige ferdigheter i gresk eller latin og inngående kunnskap om gresk eller latinsk grammatikk
- har spesialisert innsikt i en selvvalgt, avgrenset problemstilling i gresk eller latin som enten er språklig orientert eller orientert mot litteratur, tekstkritikk, overleveringshistorie, papyrologi, stilistikk, retorikk, kultur- eller samfunnshistorie
- har kunnskap om og kan benytte seg av prinsipper og praksis for tekstkritikk i antikken og i moderne tid; tekstkonstituering i historisk perspektiv, stemmatisk metode
- har inngående kunnskap om og kan benytte seg av metoder for tekstfortolkning gjennom lesning av originaltekster, kommentarlitteratur og annen relevant antikkvitenskapelig sekundærlitteratur
- kan bruke sine kunnskaper i og om gresk eller latin, tekstkritikk og tekstfortolkning til å gå tidligere forskning etter i sømmene og bidra til nye faglige perspektiver
- kan analysere og reflektere kritisk over greske eller latinske tekstkilder i språklig, historisk og kulturell kontekst

Ferdigheter

- kan analysere og ha kritisk distanse til originaltekster, utgaver, kommentarlitteratur og annen sekundærlitteratur og har dermed en selvstendig og kritisk holdning til kunnskap og kunnskapsproduksjon i antikkvitenskapene i et faghistorisk perspektiv
- kan analysere og arbeide med antikkfaglig teori og metode og ulike typer forskning innen klassisk filologi og antikkvitenskapene i vid forstand (språklige, litterære, edisjonsfilologiske, historiske, papyrologiske, filosofiske studier)
- kan reflektere over egen skrivning og skriveprosess og arbeide selvstendig etter krav til akademisk redelighet
- kan formulere en avgrenset konkret problemstilling og gjennomføre et akademisk arbeid innen gresk eller latin

Generell kompetanse

- kan forholde seg til forskningsetiske standarder innen klassisk filologi
- kan bruke kunnskaper og ferdigheter fra arbeidet med gresk eller latin til å gjennomføre prosjekter og arbeidsoppgaver knyttet til språk og kultur i vid forstand
- behersker filologiens fagterminologi og teksttyper, og kan kommunisere i et filologisk fagfellesskap
- kan diskutere og legge fram spørsmål fra, eller vedrørende, gresk eller latin i et antikkfaglig fellesskap, samt forenkle faglige spørsmål og innsikter og formidle antikken og de klassiske språkene til et bredere publikum
- kan bidra til utvikling og fornying av den klassiske filologien som fagområde i vid forstand

Er studiets læringsmål hensiktsmessig formulert?

Noen av læringsmålene er kanskje litt tungt formulert, men vi mener at læringsmålene får frem studiets egenart; nemlig at studieprogrammet gir studentene solide kunnskaper og ferdigheter i gresk eller latin, samt spesialisert

kunnskap innenfor temaet for masteroppgaven. I tillegg mener vi at læringsmålene svarer til kvalifikasjonsrammeverket og hvordan NOKUT ønsker at læringsmålene skal formuleres.

Måloppnåelse – lykkes vi i å lære studentene det vi sier at vi skal lære dem?

Vi mener at de ferdige kandidatene har den kunnskapen, ferdighetene og kompetansen som skisseres i læringsmålene. Det er godt samsvar mellom læringsmålene og det faglige innholdet i de obligatoriske og valgfrie emnene på programmet.

Opptak og gjennomføring

Som tabell 1 viser, har programmet gjennomgående lave søkertall. Dette er imidlertid ikke uventet. Som vi påpeker i vår egenevaluering av BA-programmet, kan vi neppe regne med en stor tilstrømming av studenter til studier i klassiske språk ettersom de klassiske språkenes posisjon i samfunnet er såpass svak. Dette vil antakelig gjelde MA-programmet i enda større grad enn BA-programmet (jf. tabell 1 og tabell 2).

Tabell 1: Søkertall og opptak på masterprogrammet i klassiske språk 2014-2020, studieretning gresk[3]

År	Opptaksramme[4]	Primærsøkere	Tilbud (primærsøkere i parentes)	Ja-svar	Møtt
2014	5	4	3 (3)	3	3
2015	5	3	0	0	0
2016	5	4	2 (2)	2	2
2017	5	2	1 (1)	1	1
2018	5	2	1 (1)	1	0
2019	5	3	3 (3)	3	3
2020	5	2	2 (2)	1	0[5]

[3] Tallene er hentet fra FS-rapport 101.001 2.2.2021.

[4] Opptaksrammen på 5 gjelder for programmet som helhet, inkludert studieretningen for gresk og studieretning for latin.

[5] Studenten som takket ja til tilbudet om studieplass, fikk innvilget utsatt studiestart til høsten 2021.

Tabell 2: Søkertall og opptak på masterprogrammet i klassiske språk 2014-2020, studieretning latin[6]

År	opptaksramme	Primærsøkere	Tilbud (primærsøkere i parentes)	Ja-svar	Møtt
2014		3	3	3	2
2015		4	4 (4)	4	3
2016		0	0	0	0
2017		1	0	0	0
2018		2	2 (2)	2	2
2019		0	0	0	0
2020		1	1 (1)	1	1

I tillegg til at søkertallene er lave, er det også få som faktisk gjennomfører programmet. Tabell 3 og 4 viser gjennomføringstallene for henholdsvis studieretning gresk og studieretning latin.

Tabell 3: Gjennomstrømming og frafall på studieretning gresk, 2014-2020[7]

Startkull	Fullført på normert tid	Fullført etter normert tid	Inndratt	Aktiv	Sluttet	Totalt
2014	0	0	3	0	0	3
2015	0	0	0	0	0	0
2016	0	0	2	0	0	2
2017	1	ikke aktuelt	0	0	0	1
2018	ikke aktuelt	ikke aktuelt	0	0	0	0
2019	ikke aktuelt	ikke aktuelt	1	2	0	3
2020	ikke aktuelt	ikke aktuelt	0	0	0	0
Totalt	1	0	6	2	0	9

[6] Tallene er hentet fra FS-rapport 101.001 8.2.2021.
[7] Tall hentet fra FS-rapport 729.001 8.2.2021.

Tabell 4: Gjennomstrømming og frafall på studieretning latin, 2014-2020[8]

Startkull	Fullført på normert tid	Fullført etter normert tid	Inndratt	Aktiv	Sluttet	Totalt
2014	0	0	2	0	0	2
2015	1	0	1	0	1	3
2016	0	0	0	0	0	0
2017	0	ikke aktuelt	0	0	0	0
2018	1	ikke aktuelt	0	0	1	2
2019	ikke aktuelt	ikke aktuelt	0	0	0	0
2020	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	0	1	0	0
	2	0	3	1	2	7

Som tabell 3 og 4 viser, er det kun tre studenter (av 16) som har fullført masterprogrammet i perioden. 11 studenter har enten fått studieretten inndratt pga. for lav progresjon eller for langt fravær fra studiet. Tre av studentene har dessuten fått studieretten inndratt og deretter søkt seg inn igjen på programmet. Disse telles derfor to ganger i Tabell 3 og 4. Hos den ene av disse tre skyldes den noe ustabile tilværelsen på MA-programmet at h*n er i full stilling som PhD-stipendiat i et annet fagområde ved siden av. Også i andre tilfeller vet vi at frafallet skyldes forhold utenfor vår kontroll. En begynte f.eks. på MA-programmet mens h*n forsøkte å skaffe seg en stilling som PhD-stipendiat, noe h*n etter kort tid fikk. En annen valgte å flytte utenlands, mens en tredje måtte slutte fordi studiet ble for mye ved siden av full jobb. Det relativt høye frafallet skyldes med andre ord ikke nødvendigvis sviktende kvalitet ved programmet. Det samme fant vi i forbindelse med forrige programevaluering i 2014.

Internasjonalisering

Det eksisterer pr. i dag utvekslingsavtaler øremerket studenter i klassiske språk med University College London (Storbritannia), Universitetet i Bologna (Italia), Universitetet i Pavia (Italia) og Universitetet i Leuven (Flandern, Belgia). Masterstudentene i klassiske språk har dessuten mulighet til å delta på FIDEMs (Fédération internationale des instituts d'études médiévales) diplomkurs i europeiske middelalder-håndskrifter i Roma

Som Tabell 5 under viser, er det imidlertid svært få av studentene som benytter seg av muligheten for utveksling. Dette henger nok sammen med det faktum at det er få studenter som fullfører mastergraden. Hvis vi tar med i betraktning at kun tre studenter har fullført programmet i perioden, kan vi neppe forvente et høyere antall utreisende studenter.

[8] Tall hentet fra FS-rapport 729.001 8.2.2021.

Tabell 5: Utveksling på masterprogrammet i klassiske språk, 2014-2020

	Antall utreisende
Kull 2014	0
Kull 2015	0
Kull 2016	0
Kull 2017	1
Kull 2018	0
Kull 2019	1
Kull 2020	Ikke aktuelt

Læringsmiljø og faglig-sosiale forhold

Læringsmiljøet og det sosiale miljøet blant studentene er godt. Se vår egenevaluering av BA-programmet for utdypende informasjon om dette.

I spørreundersøkelsen blant uteksaminerte kandidater uttrykker en av respondentene at programmet byr på «Individuell oppfølgning, gode lærerkrefter, godt miljø.»

Praksis og arbeidslivsrelevans

Som ett av de valgfrie emnene på programmet kan studentene velge ANT4900 – Praksisemne for master-programmet i klassiske språk. Imidlertid er det ingen studenter på programmet som hittil har tatt dette emnet. Kanskje er det en god idé å reklamere mer for dette emnet og oppfordre studentene til å ta det.

Ressurser

Som beskrevet i vår egenevaluering av BA-programmet, befinner IFIKK seg i en svært utfordrende økonomisk situasjon, og det har derfor blitt vedtatt ulike sparetiltak som skal bidra til å få ned ressursbruken. Studentene opplever kuttene i undervisningstilbudet som følger av sparetiltakene, som svært uheldig. Gjennom den planlagte revisjonen av studieprogrammene våre ønsker vi å sikre at vi gir studentene et tilfredsstillende undervisningstilbud, også i tider med begrensede ressurser.

Indikasjoner på særlig god eller særlig sviktende kvalitet

Programmet har få søkere og høyt frafall. Som nevnt, vet vi at frafallet i flere tilfeller skyldes forhold utenfor vår kontroll. I februar 2020 sendte vi ut én spørreundersøkelse til nåværende studenter på MA-programmet og én til uteksaminerte kandidater på programmet. Dessverre var det ingen som besvarte undersøkelsen for nåværende MA-studenter. To studenter besvarte spørreundersøkelsen for uteksaminerte kandidater. Selv om bare to

kandidater besvarte sistnevnte undersøkelse, er det likevel verdt å nevne at begge respondentene er fornøyde: «Veldig fornøyd» og «bare ros» kommenterer de to under punktet for ris og ros.

Det er imidlertid en reell fare for at kuttene i undervisningstilbudet som nå har blitt innført, vil føre til enda lavere søkertall og/eller høyere frafall. For MA-studentene innebærer sparetiltakene for det første at vi ikke tilbyr flere emner enn det som er strengt nødvendig hvert semester, noe som betyr at studentene i praksis har begrenset valgfrihet i mastergraden. Ettersom det alltid er relativt få studenter på MA-programmet, kan vi i noen grad ta hensyn til studentenes interesser når semesterets emnetilbud planlegges. Imidlertid vil studentene på programmet sjelden (eller aldri) ha 100% sammenfallende interesser. Dermed vil de fleste i løpet av studieløpet antakelig måtte ta noen valgfrie emner som de egentlig ikke er så interessert i. Studentene har gitt uttrykk for at mangelen på valgfrihet er en ulempe: «de som søker seg inn (og fortsetter) på klassiske språk gjør det fordi de er interesserte i faget. Det å fjerne alle valgmuligheter og dermed også muligheten for å spesialisere seg innenfor den delen av faget man brenner for, er svært skadelig for et studium hvor hovedmotivasjonen for å fullføre er personlig interesse.»[9]

I tillegg har antall undervisningstimer på alle tekstemner på 4000-nivå blitt kuttet ned fra 14 til 10 dobbelttimer. Som følge av dette har emnene også endret vurderingsform fra skoleeksamen til semesteroppgave eller mappe fordi fakultetets minimumskrav til antall undervisningstimer er lavere ved semesteroppgave/mappe enn ved skoleeksamen[10]. Studentene uttrykker sterk misnøye med kuttet i undervisningstimer, og melder at dette påvirker motivasjonen deres.[11] Dessuten kan man spørre seg om studentene i tilstrekkelig grad får anledning til å pugge og lære seg språk/grammatikk når skoleeksamen som vurderingsform har blitt nesten borte på MA-nivå (4000-nivå) og videregående BA-nivå (2000-nivå). Eksternpanelet stilte seg kritisk til den utstrakte bruken av semesteroppgave som vurderingsform allerede i forbindelse med programevalueringen i 2014; de tvilte på om semesteroppgave er en god vurderingsform for å teste studentenes evner til å kunne oversette tekster.

Et annet sparetiltak er utstrakt bruk av heisemner, det vil si emner med felles undervisning for BA- og MA-studenter. De fleste MA-emnene gis som heisemner pr. i dag. Det er kun de obligatoriske emnene i MA-graden som aldri går som heis. Fagutvalget har påpekt at undervisningen på heisemnene ofte ikke treffer studentene på det nivået de er; enkelte BA-studenter opplever at undervisningen er for vanskelig, mens MA-studentene gjerne opplever at undervisningen ikke er utfordrende nok. Bruken av heisemner er med andre ord ikke uproblematisk - selv om vi også har BA-studenter som ser det som positivt og inspirerende at undervisningen holder et høyt faglig nivå.

I tillegg til utfordringene knyttet til økonomi og sparetiltak, kommer det i spørreundersøkelsen for uteksaminerte kandidater fram noen punkter som kanskje i mindre grad kan kalles «sviktende kvalitet», men som likevel er punkter som kan forbedres. Det påpekes for det første at det er noe svak utnyttelse av digitale læremidler på programmet: «Databaser og andre digitale løsninger vektlegges lite […] Spesielt gjelder dette for 'den eldre garde' (åpenbare kunnskapshull mht. IKT). Poenget er at IKT som pedagogisk verktøy trolig bør få en større plass innenfor studiet.»

[9] Fagutvalgets «Svar til notis lagt fram på IFIKKS styremøte 14. mai 2020».
[10] Se fakultetets «normer for undervisning, pensum og vurdering på emner» her: https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/enheter/hf/program-emner/behandling-emner/emnenormer.html
[11] Fagutvalgets «Svar til notis lagt fram på IFIKKS styremøte 14. mai 2020».

I spørreundersøkelsen undrer videre én av respondentene seg over at det er mulig å ta en mastergrad i latin uten å ha lært noe gammelgresk overhodet: «Med bakgrunn i det tette sambandet mellom gresk og latin som har eksistert i faghistorien (og - viktigere - sambandet mellom den romerske og den greske verden i den faktiske historien), mener jeg at gresk bør har en viss plass hos latinister (og vice versa: latin hos gresister), iallfall når vi, som her, snakker om MA-nivå.»

Tiltak gjennomført underveis

Forrige evaluering av MA-programmet ble gjennomført i 2014. Her ble det påpekt både i egenevalueringen av programmet og i eksternpanelets rapport at navnet på programmet, «Master i antikk kultur og klassisk tradisjon» var lite dekkende for innholdet, og en navneendring ble foreslått. Siden den gang har altså masterstudiet endret navn til «master i klassiske språk.»

Fra og med høsten 2021 tilbyr vi MA-programmet både på norsk og engelsk. Internasjonale søkere kan søke om opptak til masterprogrammet med oppstart høsten 2021. Den engelske versjonen av masterprogrammet er identisk med den norske. Når vi har internasjonale studenter, vil undervisningen foregå på engelsk slik at de norske og internasjonale studentene følger samme undervisning.

Fokus og tiltak framover

Som nevnt i vår egenevaluering av BA-programmet, er vi i gang med en revisjon av både BA- og MA-programmet. I revisjonen av MA-programmet ønsker vi særlig å begrense antall heisemner (emner med felles undervisning på BA- og MA-nivå) slik at vi kan tilby mer spesialisert undervisning på MA-nivå. For å få til det, må vi tenke nytt nytt angående forholdet mellom BA- og MA-undervisning. I tillegg ønsker vi å utnytte våre to (relativt) nyansattes forskningskompetanse innenfor klassisk filologi på best mulig måte, samt å tiltrekke oss internasjonale studenter til det nyopprettede engelske studietilbudet.

Som nevnt i egenevalueringene av årsenheten og BA-programmet, ønsker vi å jobbe med rekrutteringen også til MA-programmet. For eksempel vil vi se på muligheten for å lage korte info-filmer som kan publiseres på Facebook, Twitter, Youtube osv.

Sammenfattende begrunnelse for programmets videreføring

Vi mener at programmet bør videreføres av samme grunn som vi mener at BA-programmet bør videreføres (se egenevalueringen av BA-programmet). Den viktigste grunnen til dette er at antikkens Hellas og Roma har satt spor etter seg på så mange områder. Europas språk, kultur og historie kan stort sett ikke forstås uten å ha inngående kunnskaper om både antikkens språk, kultur og den klassiske tradisjonen. Som et ledende europeisk universitet bør UiO dermed ha de klassiske språkene i sin portefølje, og det både på BA- og MA-nivå.